

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/12884/2021

**ETÄKOKOUKSET JA ETÄOSALLISTUMINEN OSAKEYHTIÖISSÄ, ASUNTO-OSAKEYHTIÖISSÄ
JA OSUUSKUNNISSA – TYÖRYHMÄN MIETINTÖ** (Oikeusministeriön julkaisuja - Mietintöjä ja
lausuntoja 2021:37)

Työ- ja elinkeinoministeriö ("TEM") esittää lausuntonaan seuraavan.

1. Yleistä

TEM pitää perusteltuna yhteisöjen kokousmenettelysäännösten kehittämistä siten, että osallistumisessa kokouksiin voidaan hyödyntää sähköisiä tietoyhteyksiä ja -laitteita (jäljempänä *digivälineet*).

Mietinnössä esitetyllä tavalla kehittämisen lähtökohtina on pidettävä

- läpinäkyvyyttä yhtäältä menettelytavoissa ja toisaalta vastuurakenteessa
- osallistujakunnan yhdenvertaisuutta, joka kyselyoikeuden osalta on riippumaton asianomaisen osakkaan omistus- ja ääniosuudesta
- avoimuutta vastaiselle tekniselle kehitykselle.

Seuraavat kannanotot työryhmämietinnön yksityiskohdista rajautuvat osakeyhtiölain (624/2006) 5 lukuun ehdotettuihin muutoksiin (jäljempänä *OYLE*).

2. Yksinomaan digivälineillä pidettävä etäkokous ilman fyysistä kokouspaikkaa – OYLE 5:16.3

2.1. TEM kannattaa digivälineiden hyödyntämistä sen mahdollistamiseksi, että yhtiökokous voidaan järjestää täysin ilman fyysistä kokoontumista. Tämä vaihtoehto on omiaan vähentämään kustannuksia merkittäväällä tavalla.

2.2. Kiinnitämme kuitenkin huomiota siihen, että ehdotuksen perusteluissa ilmenevällä tavalla osakkeenomistajalla olisi lähtökohtaisesti oltava mahdollisuus käyttää puheoikeuttaan "*suullisesti*"

- Pidämme tätä – säännösluonnoksen sanamuodon ulkopuolelle jäävää – rajausta tarpeettomana. Jos jokaiselta osallistujalta edellytettäisiin yksinomaan digivälineistön käyttämistä puheoikeutensa käyttämisessä, tämä ei vaarantaisi osakasoikeuksien toteuttamista yhdenvertaisella tavalla. (Tällaisessakin menettelyssä puheenjohtaja voi johtaa kokousta suullisesti.)

2.3. Säännösehdotuksen ilmaisu ”käyttävät täysimääräisesti **päättövaltaansa**” poikkeaa siitä, mitä työryhmä on toisaalla ehdottanut OYLE 5:16.2:iin: ”käyttää **oikeuksiaan** täysimääräisesti”.

- Koska myös OYLE 5:16.3 on tarkoitettu kattamaan tyhjentävästi osakkaalla yhtiökokouksessa olevat oikeudet, ehdotamme sanamuodon yhdenmukaistamista jatkovalmistelussa.

2.4. Yleisen hyväksyttävyyden kannalta pidämme keskeisenä ehdotuksen perustelujen lausumaa, jonka mukaan ” - *etäyhteyden on oltava sellainen, että kaikilla osakkeenomistajilla on yhtäläinen perinteistä kokousosallistumista vastaava mahdollisuus käyttää osaksoikeuksiaan etäyhteyden avulla.*” – Itse säännösehdotus ei viittaa tähän lähtökohtaan.

- Vaikka siteerattu lausuma on sinänsä johdettavissa voimassaolevasta OYL 1:7:stä, uuden menettelytavan omaksumista olisi omiaan edesauttamaan, että säännöstä täydennettäisiin tältä osin. Ehdotuksemme muotoiluksi: ” - *osakkeenomistajilla on yhtäläinen mahdollisuus käyttää oikeuksiaan ajantasaisesti digivälineillä.*”

2.5. Jäljempänä työryhmämietinnössä ehdotetaan erityissäännöstä etäosallistumisen mahdollistamiseksi pörssiyhtiön fyysisessä kokouksessa (OYLE 15:16a): Yhden sadasosan kannatuksella tämän mahdollisuuden tarjoaminen tulisi käsiteltäväksi yhtiökokouksessa sekä yhden kymmenesosan kannatuksella hyväksytyksi. Vastaavanlaista ehdotusta ei toisaalta sisälly työryhmämuistioon ilman fyysistä kokoontumista pidettävästä kokouksesta. Siten jo toimivan yhtiön siirtyminen yksinomaan digivälinein järjestettävään kokousmenettelyyn edellyttäisi aina yhtiöjärjestyksen muuttamista.

- Emme tunnista työryhmämietinnöstä perustelua tälle vaatimukselle. Kun yksinomaaisesti digivälinein pidettävä kokous jo teknisesti asettaa kaikki osakkaat tasavertaiseen asemaan osallistumismahdollisuuden suhteen, pidämme perusteltuna, että tämä menettely ei edellyttäisi yhtiöjärjestyksen muuttamista sinänsä: Riittävää olisi, että siirtymisestä päätettäisiin yhtiökokouksessa yksinkertaisella enemmistöllä seuraavan yhtiökokouksen osalta; niin ikään voitaisiin tarvittaessa päättää päinvastaisesta siirtymisestä fyysiseen kokouskäytäntöön.

3 Rajoitetuin oikeuksin osallistuminen digivälineiden avulla fyysiseen kokoukseen (OYLE 5:16.4) sekä täysimääräisin oikeuksin osallistuminen digivälineiden avulla (OYLE 5:16.2)

3.1. Työryhmä ehdottaman OYLE 5:16.4 mahdollistaisi sen, että fyysiseen kokoukseen voisi mahdollista digivälineiden avulla, mutta tällaisen osallistujan kokousoikeuksia voitaisiin rajoittaa verrattuna fyysisesti osallistuvan (täydellisiin) oikeuksiin.

- TEM kannattaa ehdotusta, koska se on omiaan edistämään mahdollisimman laajaa osallistumista ottaen toisaalta huomioon, että vaihtoehtoisesti kukin osakas voi aina – niin halutessaan – ottaa osaa tällaiseen kokoukseen fyysisesti rajoittamattomin oikeuksin, joko henkilökohtaisesti tai asianmiehensä toimesta.

3.2. Säännöksen läpinäkyvyyden varmistamiseksi pidämme kuitenkin tarkoituksenmukaisena, että jatkovalmistelussa sisällytettäisiin perusteluista kuvastuvat oletukset puheoikeuden käyttämisestä itse säännöstekstiin seuraavasti:

- ”*Jollei hallitus toisin päättä, puheoikeutta voi suullisesti käyttää vain yhtiökokoukseen osallistuva osakkeenomistaja ja kirjallinen tai digivälineellä esitetty kysymys käsitellään kokouksessa vain, jos se on toimitettu yhtiölle kokouskutsussa määrätyllä tavalla ennen kokousta.*”

3.3. Edellä OYLE 5:16.4:iin ehdotetun täydennyksen myötä katsomme, ettei ole tarpeen säätää erikseen työryhmän esittämää OYLE 5:16.2:ia menettelytavasta, jossa fyysiseen

yhtiökokoukseen osallistuttaisiin rinnakkaisesti digivälineiden avulla ”täysimääräisin oikeuksin”.

- Työryhmäehdotuksen perusteluissa todetaan, että ”*[t]äysimääräiset oikeudet voidaan toteuttaa – ja käytännössä joudutaan toteuttamaan – eri tavoin hybridikokoukseen paikan päällä ja etänä osallistuville.*” Vaatimus täysimääräisin oikeuksin osallistumisesta on kuitenkin ymmärtääksemme niin absoluuttinen, että teknisten menettelytapojen vaatimukseen vetoaminen vähäisissäkin eroissa olisi omiaan herättämään kysymyksen osakkaiden keskinäisen yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Tämän yhdenvertaisuusargumentin valossa pidämme kyseenalaisena, olisiko tällaiselle menettelylle yhtiökäytännössä todellista kysyntää ottaen huomioon riskin altistumiselle arvostellulle vähäistenkin erojen vuoksi.

4. Puheoikeuden käyttäminen muuten kuin suullisesti (OYLE 5:25a)

TEM kannattaa lähtökohtaisesti työryhmän ehdotusta siitä, että puheoikeuden käyttämisestä muuten kuin suullisesti annetaan laissa järjestysluontoiset säännökset. Oikeusvarmuus tasapuolisesta kohtelusta edellyttää läpinäkyvyyttä digivälinein tehtyjen kysymysten käsittelystä ja käsittelyyn edellyttämistä toimenpiteistä ja samoin kun siitä, mikä osapuoli näitä tehtäviä hoitaa. Toisin kuin kokouksessa fyysisesti edustetun osakkaan suullisesti esittämä puheenvuoro, digivälineellä tehtynä se ei ole itsessään transparenssi.

- Läpinäkyvyyden varmistamiseksi olisi tarpeen säätää erikseen olettamasäännöt yhtäältä ennen kokousta ja toisaalta kokouksen aikana esitettyjen ei-suullisten puheenvuorojen käsittelylle.
- Ehdotuksemme yksityiskohdat ilmenevät seuraavan 5. jakson yhteenvedosta.

5. Yhteenveto

Edellä esittämämme kannanottojen tarkoittamat tarkennukset työryhmän ehdottamiin säännöksiin ovat seuraavat:

<i>Työryhmäehdotus</i>	TEM:n esitys tarkennuksiksi
OYLE 5:16.3	
<ul style="list-style-type: none"> • [1 virke] Yhtiökokous voidaan hallituksen päätöksellä järjestää myös ilman kokouspaikkaa siten, että osakkeenomistajat käyttävät täysimääräisesti luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätösvaltaansa ajantasaisesti tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla. • [2 virke] Edellytyksenä on, että yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous on järjestettävä tai voidaan järjestää näin. 	<ul style="list-style-type: none"> • ”Yhtiökokous voi päättää seuraavan yhtiökokouksen järjestämisestä ilman kokouspaikkaa siten, että osakkeenomistajilla on yhtäläinen mahdollisuus käyttää oikeuksiaan ajantasaisesti digivälineillä.”
OYLE 5:16.4	
<ul style="list-style-type: none"> • [1 virke] Hallitus voi päättää, että yhtiökokoukseen saa osallistua 1-3 momentissa säädetyn lisäksi postin taikka tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla ennen yhtiökokousta tai kokouksen aikana, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. 	<ul style="list-style-type: none"> • [1 virke] Hallitus voi päättää, että yhtiökokoukseen saa osallistua 1-3 momentissa säädetyn lisäksi postin tai digivälineiden avulla ennen yhtiökokousta tai kokouksen aikana, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin.

	<ul style="list-style-type: none"> [2 virke] <i>Jollei hallitus toisin päätä, puheoikeutta voi suullisesti käyttää vain yhtiökokoukseen osallistuva osakkeenomistaja ja kirjallinen tai digiväliseellä esitetty kysymys käsitellään kokouksessa vain, jos se on toimitettu yhtiölle kokouskutsussa määrätyllä tavalla ennen kokousta.</i>
	<ul style="list-style-type: none"> [3 virke] <i>Jos hallitus on päättänyt, että puheoikeutta voi käyttää digiväliseellä yhdestä tai useammasta asiakohdasta ennen kokousta tai sen aikana, puheenjohtajan tulee asettaa kullekin asiakohdalle määräaika, johon mennessä saadut kysymykset ja kommentit asiakohdasta sekä ehdotukset käsitellään ennen päätöksentekoa.</i>
<ul style="list-style-type: none"> [2 virke] Tähän momenttiin perustuvaa osallistumisvaihtoehtoa käyttävien osakkeenomistajien oikeuksien käyttämistä voidaan rajoittaa, mutta vaihtoehdon käyttäjistä kokoukseen osallistuvina pidetään vain niitä, jotka voivat käyttää ainakin äänioikeuttaan ennen kokousta tai kokouksen aikana. 	<ul style="list-style-type: none"> [4 virke] Tähän momenttiin perustuvaa osallistumisvaihtoehtoa käyttävistä osakkeenomistajista kokoukseen osallistuvina pidetään vain niitä, jotka voivat käyttää ainakin äänioikeuttaan ennen kokousta tai kokouksen aikana
<ul style="list-style-type: none"> [3 virke] Mahdollisesti ennakoäänestyksen kohteena oleva päätösehdotus on otettava muuttamattomana päätöksenteon kohteeksi yhtiökokouksessa. 	<ul style="list-style-type: none"> [5 virke]: Sama kuin työryhmäehdotus.
OYLE 5:25a – Muun kuin suullisen puheoikeuden käyttäminen	
	<ul style="list-style-type: none"> [1 mom.] <i>Jos kokouskutsun mukaan puheoikeutta voi yhtiökokouksen aikana käyttää 16 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla digivälisein yhdestä tai useammasta asiakohdasta, puheenjohtajan tulee asettaa kullekin asiakohdalle määräaika, johon mennessä kysymykset ja kommentit asiakohdasta sekä ehdotukset on esitettävä.</i>
<ul style="list-style-type: none"> [1 mom. – 1 virke] Jos osakkeenomistaja käyttää kyselyoikeuttaan 16 §:n 4 momentin perusteella muuten kuin suullisesti yhtiökokouksen aikana, hallitus voi vastata kysymykseen kokouksen jälkeen 25 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla, jollei kokouskutsussa tai yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. 	<ul style="list-style-type: none"> [2 mom. – 1 virke] <i>Jollei yhtiöjärjestyksessä tai kokouskutsussa määrätä, että digiväliseellä kokouksen aikana esitettyyn kysymykseen vastataan kokouksessa, johto voi vastata kysymykseen kokouksen jälkeen 25 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.¹</i>

¹ Olettama päinvastainen kuin seuraavassa 3 momentissa, joka koskee ennen kokousta esitettyä kysymystä.

<ul style="list-style-type: none"> [1 mom. – 2 virke] Yhtiökokous voi kuitenkin päättää, että kysymykseen on vastattava 25 §:n mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> [2 mom. – 2 virke]: Sama kuin työryhmäehdotus.
	<ul style="list-style-type: none"> [3 mom.] <i>Jos yhtiökokouskutsun mukaan kyselyoikeutta tai muuta puheoikeutta voi käyttää <u>ennen yhtiökokousta</u> digitaalisella välineellä ennen kokousta, saatuun kysymykseen tai muuhun puheenvuoroon vastaamisessa noudatetaan, mitä 25 §:ssä säädetään.</i>
<ul style="list-style-type: none"> [2 mom. – 1 virke] Jos osakkeenomistaja käyttää puheoikeuttaan 16 §:n 4 momentin perusteella muuten kuin suullisesti yhtiökokouksen aikana, yhtiökokouksessa voidaan 6 ja 25 §:n estämättä yhdistellä ja muokata tällaisia kysymyksiä ja muita puheenvuoroja ennen kuin ne ja vastaus saatetaan yhtiökokoukseen osallistuvien nähtäväksi tai kuultavaksi. 	<ul style="list-style-type: none"> [4 mom. – 1 virke] Jos osakkeenomistaja käyttää puheoikeuttaan 16 §:n 4 momentin mukaisesti digivälineellä <u>ennen yhtiökokousta tai sen aikana</u>, kokouksen puheenjohtaja voi 6 ja 25 §:n estämättä yhdistellä ja muokata tällaisia kysymyksiä ja muita puheenvuoroja ennen kuin ne ja vastaus saatetaan yhtiökokoukseen osallistuvien nähtäväksi tai kuultavaksi.
<ul style="list-style-type: none"> [2 mom. – 2 virke] Edellytyksenä on, että menettely on tarpeen yhtiökokouksen keston rajoittamiseksi kohtuullisella tavalla, menettely helpottaa kokouksen seuraamista, on omiaan turvaamaan kokouksen asianmukaisen kulun ja että se ei olennaisesti muuta puheenvuorojen sisältöä. 	<ul style="list-style-type: none"> [4 mom. – 2 virke] Edellytyksenä on, että menettely on tarpeen yhtiökokouksen keston rajoittamiseksi kohtuullisella tavalla yhdenvertaisesti suullisesti käytettävään puheoikeuteen nähden, menettely helpottaa kokouksen seuraamista, on omiaan turvaamaan kokouksen asianmukaisen kulun ja että se ei olennaisesti muuta puheenvuorojen sisältöä.
<ul style="list-style-type: none"> [2 mom. – 3 virke] Menettelyn periaatteista on päätettävä kokouksen alussa. 	<ul style="list-style-type: none"> Ei tarpeen
<ul style="list-style-type: none"> [2 mom. 4 virke] Alkuperäiset muuten kuin kokouksen aikana suullisesti pidetyt puheenvuorot on säilytettävä vähintään vuosi yhtiökokouksesta. 	<ul style="list-style-type: none"> [5 mom.]: Sama kuin työryhmäehdotus.